

**R.P. Petri Laurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

86. An Vicarius generalis Archiepiscopi habeat jurisdictionem in
Suffraganeos Episcopos, aut saltem in eorum Vicarios.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

hibetur Vicarius præfente Episcopo dare dimissorias, quas dare absente Episcopo ei permittitur. Sbroz. num. 4. Pax Jord. num. 153. Sed & de hoc infra. Quarum tamen limitationum neutra, uti nec aliarum locum habet in Vicario Episcopi constituti à Papa ob inhabilitatem Episcopi; is enim absolute potest omnia etiam præfente Episcopo. Sbroz. n. 6. Pax-Jord. num. 154.

Quæstio 85. Num Vicarius possit esse Judex in causa sui Episcopi?

Respondeo affirmativam teneri à Papazon, in apostil. ad rotam decis. 1. aliis 47. n. 5. apud Sbroz. l. 2. q. 137. n. 1. qui tamen ipse ait, negativam sibi videri certiore. citat pro ea Bald. in l. si quis. c. de Episc. & cler. n. 6. Sapiam Felin. &c. Ampliat etiam Sbroz. suam hanc doctrinam n. 5. ut neque etiam esse possit Judex in causa Ecclesiæ sui Episcopi, eo casu quo Episcopus in tali causa nequit esse Judex. Admittit tamen Sbroz. n. 3. & 4. quòd, cum Episcopus sit piarum voluntatum executor, dicaturque pater & procurator pauperum, possit petere missionem in petitam per procuratorem possessionem nomine pauperum institutorum hæredum, & in hoc casu Vicarium ejusdem Episcopi posse esse Judicem competentem in causa coram se mota per procuratorem Episcopi nomine pauperum contra laicum excipientem de competentia. Admittit quoque Sbroz. l. c. n. 6. quòd Vicarius non prohibeatur coram Episcopo testificari in causa pro actore, si necessitas immineret. citat pro hoc Gl. in c. dilecto. v. recusasti. de testibus. Gemin. conf. 115. n. 6. Verum his non obstantibus non video, cur Vicarius non possit esse Judex delegatus & constitutus à Pontifice in causa sui Episcopi.

Quæstio 86. Num Vicarius generalis Archiepiscopi habeat jurisdictionem in suffraganeos Episcopos, aut saltem in eorum Vicarios?

1. Respondeo ad primum: Vicarius Archiepiscopi nullam habet potestatem in Coepiscopos seu Episcopos suffraganeos, ob dignitatem & eminentiam Officii Episcopalis. Azor. Inst. mor. p. 2. l. 3. c. 45. q. 10. Pirh. ad rit. de off. Vicar. n. 66. Pax Jord. l. 1. 2. tit. 1. n. 152. Ventrigl. Tom. 2. annot. 14. §. 1. n. 39. Sbroz. l. 2. q. 58. n. 2. citans Bertach. de Episc. p. 7. 4. tit. de Vicar. Episc. q. 10. Rebuff. in pr. benef. rit. form. Vicar. Archiepisc. n. 164. Cuch. instit. Jur. Can. de Vicar. Episc. n. 123. &c. juxta c. Romana. §. si Officiales. de off. Judic. ordinar. in 6.

2. Limitant responsum Ventrigl. Pax Jord. Azor. locis cit. Sbroz. l. c. num. 3. ut procedat solum, quando Archiepiscopus est præfens in provincia, non verò, quando est absens; eo quòd tunc Vicarius Archiepiscopi habeat in dictos suffraganeos jurisdictionem cum potestate infligendi censuras, seu profereudi in illos sententiam excommunicationis, suspensionis & interdicti. Pro hac limitatione citat Ventrigl. præter quamplures citatos à Sbroz. Gratian. discept. for. c. 111. n. 19. & 20. & c. 169. num. 16. Meroll. Theol. mor. d. 7. c. 6. dub. 40. juxta cit. c. Romana. vi ejus prohibitum Vicario ferre censuras istiusmodi in suffraganeos præfente Metropolitanò, quas tamen si tulisset præfente Archiepiscopo, validas seu validas fore, tenet Gl. in cit. c. Romana. v. attentans, & cum eo Sbroz. l. c. n. 8. citans quoque pro hoc Foller. in pr. crim. can. p. 1. mor. d. n. 123. quamvis addat, Vicarium esse propterea puniendum. Ve-

rumtamen melius cum Jo. Monacho. & Archid. in idem c. Romana. eas vim habituras negat Azor. Lactum sententia lata ab eo, qui Judex non est (qualis pro tempore dictæ sententiæ in ordine ad dictum effectum non est Vicarius, utpote cujus tunc suspensæ jurisdictionis & potestatis ferendi censuras in dictos suffraganeos) non valet. Et sic in specie Vicarium Archiepiscopi eo absente in causa appellationis ab Episcopo suffraganeo per viam suspensionis, interdicti, vel alia posse procedere contra Episcopum suffraganeum, ut pareat suis rescriptis & provisionibus, tradit Carol. de Luca ad Ventrigl. l. c. num. 4. citato Gratiano discept. 169. n. 6. Verum de hac potestate ferendi censuras ex professo infra.

3. Respondeo ad secundum: Sed neque Vicarius Archiepiscopi habet jurisdictionem in Vicarios suffraganeorum, uti nec in alios eorum subditos. Laym. in c. Romana. de off. Vicar. in 6. n. 8. Pirh. l. c. Sbroz. l. 2. q. 59. n. 1. citans pro hoc cit. c. Romana. Gl. in c. 1. de off. Vicar. in 6. v. ratio. & ibidem Archid. in princ. Gemin. n. 6. Abb. in c. pastoralis. de off. ordinar. &c.

4. Quòd si his opponatur, Archiepiscopum dici Ordinarium Judicem omnium Episcoporum suæ provincie, & illos illi subditos esse lege Metropolitana juxta c. pastoralis. ubi id uocat Abb. n. 2. & per consequens etiam Vicarium Archiepiscopi, utpote qui facit unum tribunal cum suo Archiepiscopo, esse Judicem illorum suffraganeorum, adeoque etiam esse Judicem Vicariorum illorum suffraganeorum, utpote qui quoque idem faciunt tribunal, eandemque personam repræsentant cum suis Episcopis, ac ita non minus istos Vicarios suffraganeorum, quam ipsos suffraganeos subditos esse dicto Vicario Metropolitani. Si inquam hæc opponantur, responderetur (quæ responsio continet quoque limitationem datæ à nobis responsionis) imprimis jurisdictionem illam Archiepiscoporum in Episcopos cessare hodie quòd ad causas criminales; cum nequeant citari aut moneri, sive ex officio procedatur, sive per inquisitionem seu denunciationem vel accusationem. Sbroz. cit. q. 59. n. 1. juxta dispositionem Trident. sess. 13. c. 6. ita ut pro nullo delicto aut causa, etiam gravissima, & atrocissima, puta hæresis, læsæ Majestatis &c. citari possint ad personaliter comparendum per quoscunque Judices ordinarios, vel delegatos, etiam S. E. R. Cardinales, nisi de expressa ac speciali commissione manu Papæ signata, pro ut habetur in constitutione Pii IV. quæ declaratur & ampliat dicta Tridentini dispositio, quæque in Bullario est 15. & incipit: In supremæ militantis Ecclesiæ, edita anno 1564. Sept. Calend. Decemb. Dumque in Trident. l. cit. excipitur causa, ob quam deponendus seu privandus veniret Episcopus, quòd in ea citari & moneri posset ad comparendum personaliter, id inquam de Episcopis non residentibus, non verò de residentibus, utpote in hoc ob residentiam magis privilegiatis, intelligendum. Gonz. ad Reg. 8. gl. 41. n. 5. Subditos nihilominus Archiepiscopo Episcopos suffraganeos quo ad causas eorum civiles, quatenus de iisdem cognoscunt Archiepiscopi, ex Abb. in cit. c. pastoralis. tradit Sbroz. cit. q. 59. n. 2. Dein dicitur, quòd Vicarius Episcopi suffraganei consideratur ut privata persona non magis subicitur Metropolitanò quam alii Episcopo subditi, adeoque sicut alii illi subditi, ubi deliquerunt, non puniuntur nec conveniuntur coram Archiepiscopo (nisi in casibus, de quibus Gl. in c. pastoralis. v. exceptis & ibi canonistæ) ita nec Vicarii suffraganeorum puniri à Metropolitanò aut conveniri coram eo possunt, dum possident aut faciunt aliquid, aut

aut delinquant tanquam privati, ita ut tunc Metropolitanus non sit Judex comperens eorum. Sbroz. l. c. n. 3. & 4. Laym. l. c. hanc addens limitationem: nisi etiam in illiusmodi sit appellatum ad Archiepiscopum. Multo igitur minus in illos ut tales jurisdictionem exercere potest Vicarius Episcopi. Si verò consideretur Vicarius ut persona publica, nempe ut Judex ordinarius in eodem cura Episcopo tribunali jurisdictionem exercens, poterit ratione hujus officii male administrati, commissæque in eo culpæ v. g. ratione injustæ sententiæ latæ, cognita à Metropolitanò causâ ab eodem puniri, v. g. excommunicari. Carol. de Luc. l. c. n. 8. Pirh. cit. n. 66. Laym. cit. n. 8. Sbroz. l. c. n. 6. juxta cit. c. Romana. de off. Vicar. in 6. Quin. & renebitur Episcopus in hoc casu sistere & exhibere suum Vicariû Metropolitanò. Pirh. Laym. locis cit. Causas verò rationabiles, ob quas à Metropolitanò puniri possit juxta dictum c. Romana. de off. Vicar. Vicarius recenteri à Gl. in idem c. item ab Archidia. ibidem in princ. & sine. & à Gemin. n. 6. ait Sbroz. cit. n. 6. & inter alias esse, dum Vicarius impediret causam appellationis delatam ad Archiepiscopum. Si uteretur jurisdictione Episcopi excommunicati. Si non servaret sedis Apostolicæ privilegia. Si sit criminolosus & incorrigibilis. Intelligendo tamen hæc omnia, si Episcopus sit complex & particeps delicti & culpæ sui Vicarii. Si enim ipse particeps delicti & culpæ de ea cognosceret & judicaret,ungeretur officio partis, & Judicis, & sic in propria causa judicaret, utpote cum quo eandem personam representat Vicarius. Pirh. l. cit. Sbroz. l. 2. q. 138. n. 3. De cetero namque si Episcopus ipse extra culpam fuit, jam poterit ipse de negligentia & delicto Vicarii sui in officio suo commissa cognoscere & eum punire. Sbroz. l. 2. q. 138. n. 2. Laym. l. c. citantes Speculator. l. 2. part. 7. tit. de compet. Judic. additione. 8. sequitur videre. n. 3. ubi is, quod de maleficio commisso in officio ab Officiali Episcopi, ut puta in sententia & processu, agendum est coram Episcopo, cujus est Officialis, & non coram Archiepiscopo vel ejus Officiali. Item Payin. de potest. capit. sed. vac. p. 2. q. 10. n. 22. Bertach. de Episc. f. 4. p. 5. n. 19. & plures alii apud Sbroz. l. c. Quin & Archiepiscopus se in hoc casu immiscere non poterit, nisi Episcopus requisitus cognoscere recuset. Laym. l. c. Sbroz. l. c. n. 5. ubi: quod si Episcopus requisitus nolle causam cognoscere, Vicarius coram Metropolitanò vel ejus Vicario conveniri poterit: rationem hujus subdens, nempe quod Vicarius etiam ratione officii sui quodam modo subiectus & subordinatus sit Episcopo suo, & licet ejus jurisdictione & potestas eadem sit cum jurisdictione Episcopi, alio tamen modo in Vicario resideat, & aliter in Episcopo; in illo videlicet cum dependentia à voluntate & imperio Episcopi, qui proinde invigilare debet Vicario, & quæ male ab eo acta rescindere. Neque enim culpa Officialis aut Vicarii domino nocere debet, ut ait Rebuff. in pr. tit. de Vicar. n. 41. & in de form. Vicar. n. 140. Neque hac ratione, etsi Episcopus habeat idem tribunal, sitque eadem cum Vicario suo persona, dicitur agere in causa propria, cum factum Vicarii, dum is male egit, non dicatur factum ab Episcopo, nec is illi actui stare teneatur. Sbroz. l. c. n. 4. citans Gemin. conf. 114. Castrenf. consil. 348. col. 2. vol. 1. Decium in c. sane il. 2. col. 2. de offic. delegat. ubi is dicat, quod tunc Vicarius non gerat vices Episcopi. Abb. in c. eam re, de rescript. n. 12. & 13. & plures alios. Unde jam illud conficitur, Vicarios suffraganeorum in tantum sive quod ad dictas penas subiectos esse suis Metropolitanis, & quidem quasi per accidens, nimirum in defectu Episcopi proprii

negligentis cognoscere & punire illas culpas Vicarii. Et ulterius illud deducitur, quod si Vicarii hi in dictis casibus subiecti sint Metropolitanis, non minus subiectos fore Vicariis generalibus Metropolitanorum, utpote qui eandem cum Metropolitanis suis exercent jurisdictionem.

Questio 87. In quo loco Vicarius exercere possit suam jurisdictionem?

1. **R**espondeo primò: Vicarius generalis Episcopi, quamvis tribunal plerumque in civitate Ecclesiæ Cathedralis situm sit. Pirh. l. c. n. 64. citans Navar. l. 1. conf. 2. n. 5. de offic. Judic. ordinar. Laym. in c. cum contingat. de foro compet. potest tamen ex causa rationabili in quovis loco diocesis honesto & idoneo judicium exercere, ut si in comitatu Episcopi vel solus extra locum tribunalis sui versetur in aliis partibus diocesis, vel ob aliam causam commodum sit ibi causam controversiam decidi. Pirh. l. cit. Barbof. de offic. Episc. alleg. 80. n. 6. Vicarius siquidem generalis jurisdictionem Episcopalem exercens Episcopus autem in quovis loco non exempto jurisdictionem exercere potest juxta c. cum Episcopus. 7. de offic. Judic. ordinar. in 6. ergo & ejus Vicarius, modo caveatur, ne partes litigantes ad locum nimis remotum extra proprium Episcopi consistorium trahantur, alioquin petere possunt, ut in loco ipsis propinquiore judicium instituat, & si id negetur, appellare. Ita ferè Pirh. citato Barbof. ubi ante n. 5.

2. Respondeo secundò: jurisdictionem voluntariam Vicarius exercere potest etiam extra diocesim. Sbroz. l. 2. q. 65. n. 4. citans l. 2. & ibi Bald. de offic. procons. Jason in l. final. n. 7. ff. de jurisdic. omn. Judic. Menoch. de arbit. Judic. l. 1. q. 43. n. 16. & seq.

Questio 88. Num Vicarius exercere possit actus voluntaria jurisdictionis sine speciali mandato Episcopi?

Respondent negativè Roman. singul. 700. Ferrand. in Apostil. ad Abb. in repet. c. si quis contra. de foro compet. n. 35. apud Sbroz. l. 2. q. 65. n. 1. & 2. qui tamen ipse n. 3. sentit contrarium. Melius distinguuntur, ita ut affirmetur de actibus jurisdictionis voluntariae, qui non sapiunt gratiam, & negetur verò de actibus voluntariae jurisdictionis sapientibus meram gratiam. Fagn. in c. non amplius. de instit. n. 76. ubi: quæ sunt voluntariae jurisdictionis & sapiunt gratiam, regulariter non censentur translata in Vicarium generalem, sed tantum ea quæ sunt contentiosa jurisdictionis & sapiunt Justitiam. Item Garc. de benef. p. 5. c. 8. n. 63. ubi: quæ sunt voluntariae jurisdictionis, non tamen sapiunt gratiam: actus enim voluntariae jurisdictionis, qui non sunt mere gratia, rectè possunt exerceri à Vicario absque speciali mandato, ut tenent Dominic. in c. final. de off. Vicar. in 6. Bald. in margarit. v. Vicarius. Felin. in c. ex parte. de constit. n. 1. & alii apud eundem Garc.

Questio 89. Num Vicarius Episcopo excommunicato, suspenso vel interdicto exercere possit jurisdictionem?

1. **R**espondeo primò: Remissive ad dicenda inferius, ubi de potestate Vicarii delegandi, & num eo excommunicato substitutus ab eo exercere possit jurisdictionem: item qualiter extinguatur jurisdictione Vicarii Episcopo excommunicato. Quæ vide, & cum hic dicendis combina.

2. Respondeo secundò: Directè ad questionem negativè. Eo ipso enim, quo suspensa, & impedita est jurisdictione Episcopi, suspensa quoque est jurisdictione Vicarii, & acta à Vicario durante illa excommunicatione & suspensione Episcopi, pertinentia ad jurisdictionem